

Thung Lũng Hoa Vàng.

Kathy Trần

Santa Clara county còn được gọi một cách thơ mộng là Thung lũng hoa vàng. Mỗi đầu mùa xuân, dọc hai bên đường, trong những khu đất trống bên những sườn núi đồi thoải thoải mộng mên là hoa vàng óng ả. Hoa như cả một tấm thảm vàng óng, mượt mà và rộng ngút ngàn. Những cây cải hoang mang từng chùm hoa vàng rực rỡ, li ti, li ti thật thơ mộng, thật mong manh và đáng yêu vô cùng. Cải vàng rực rỡ những cải không khoe hương khoe sắc một mình, cải rủ rê bè bạn:

Bầy cải ngồng rủ ong bướm đầy sân.(thơ Nguyễn Đình Toàn)

Có bướm, có ong chấp chờn, cảnh thơ mộng trở nên linh động tuyệt vời.

Từ máy bay nhìn xuống, thung lũng có rất những vạt màu vàng anh mên mông của hoa cải; những vạt vàng cam rực rỡ của Golden puppy; màu xanh ngắt ngắt của những luống đậu nành hay màu ngà của những ruộng bắp đầy hoa ngà nghiêng theo chiều gió lẫn với màu thiên thanh dịu mát của những mảnh hồ. Màu sắc rực rỡ một cách hài hòa làm kinh ngạc và đắm đuối lòng người. Ngoài ra, vào mùa đông, từ xa xa người ta có thể trông thấy một vài đỉnh đồi cao tuyết phủ vùng hồ Tahoe! "Có một chàng thi sĩ miền quê..." nào đó khi nhìn cảnh thơ mộng của San Jose đã dạt dào xúc động hồn thơ để đặt cho San Jose của chàng cái tên rất tình tứ "Thung lũng hoa vàng" làm tiểu muội chợt nhớ hai câu thơ và cũng là hai câu đối của nhà văn Doãn Quốc Sĩ:

Buổi sớm lên núi sáng

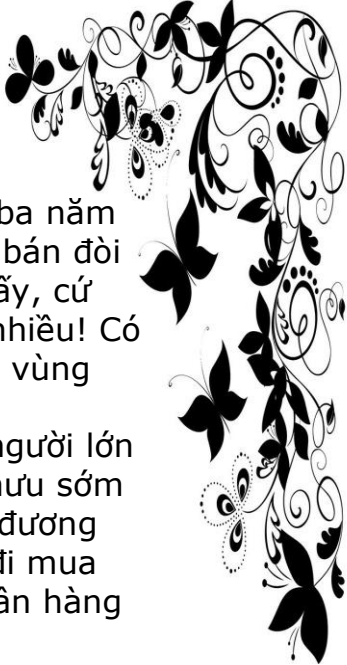
Thấy cụm hoa vàng nhớ cụ Hoàng Hoa

Thầy cho "sớm" đối với "sáng", và "hoa vàng" đối lại "Hoàng hoa"!

Ngoài cái tên và vẻ đẹp thơ mộng, Santa Clara còn là thủ phủ của kỹ thuật điện toán và mang tên: Thung lũng điện tử hay Silicone valley! Thiên nhiên thơ mộng và kỹ thuật thực tế gặp gỡ nồng nhiệt ở miền đất có khí hậu thường mát lạnh và nhiều gió như cao nguyên Đà Lạt ngày nào. Ở đây, người ta có thể hưởng thú thiên nhiên bên bãi biển Santa Cruz hay leo núi, trượt tuyết, chèo thuyền trên con sông America hay thăm các khu rừng gỗ đỏ (red wood) già cổ kính. Người ta cũng có thể thăm Great America để đi những trò chơi "ride" mà những người xưa xưa như Tiểu muội vừa lên ngồi đã xanh mặt; xuống được thì hú hồn cười toé toét dù mặt đất dường như còn lao đảo dưới chân. Thiên nhiên thật ưu đãi Santa Clara.

Nhưng không phải ai cũng thông thả thưởng thức thiên nhiên, khí hậu đáng yêu của Santa Clara. Tiểu muội muốn nói tới một vài khía cạnh về lối sống của người dân xứ Thung-Lũng-Hoa-Vàng kiêm Thung-lũng-Điện-Tử này.

Trong vòng mười năm nay, Santa Clara phát triển đến chóng mặt: Nhà cửa

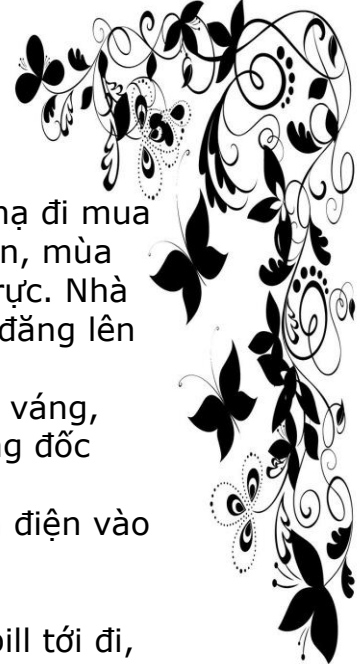

lên giá gấp bốn, có chỗ lên giá gấp năm như chim cú. Riêng trong ba năm trở lại đây, người ta tranh nhau mua nhà, trả giá cao hơn giá người bán đòi hỏi hàng trăm ngàn! Căn nhà dù cũ, dù ọp ẹp, dù ở khu xấu đến mấy, cứ "lên list" là thế nào cũng có dăm người trả giá cao hơn giá đòi bán nhiều! Có lần một căn nhà đòi 450 ngàn đã bán được với giá hơn một triệu tại vùng Palo Alto, vùng nhà mắc mỏ và sang nhất của Santa Clara county! Có người mua nhà còn cho thêm người bán "Stock option". Một số người lớn tuổi nắm lấy cơ hội, bán quách nhà, dọn đi chỗ khác nghỉ ngơi, về hưu sớm vì tiền bán một căn nhà ở SC mua ít ra cũng được 2 căn nhà tương đương hay có khi ba căn ở chỗ khác không chừng. Tội gì không bán? Bán đi mua một căn đẹp hơn đây, còn dư tiền ta đầu tư hay ít lắm gửi trong ngân hàng lấy lời cũng đủ sống thoải mái.

Người khắp nơi đổ về Santa Clara như nước, nhu cầu nhà cửa tăng vùn vút. Nhà mới xây mỗi khu hàng dăm chục hay hàng vài trăm căn một lượt vậy mà vẫn không đủ cho nhu cầu. Giá mướn nhà vùn vút tăng, người ta làm mới nhà lại để cho mướn với giá cao. Các ông xây dựng tha hồ làm cao, ra giá. Giá nào cũng có người nhờ các ông làm. Giá nhà cao tới nỗi các giáo sư đại học còn lên báo than thở là lương họ không đủ sống và phải làm thêm việc nữa mới đủ trả tiền thuê nhà. Giáo sư Đại học còn thế, nhà giáo trung và tiểu học càng thêm thê thảm, họ dọn nhà ra khỏi Thung-lũng-Hoa-vàng-nhà-mắc cho rồi. Nhà báo San Jose Mercury làm phóng sự và tuyên bố "Muốn sống được ở Santa Clara, giá chót phải làm lương cỡ 27 đô mỗi giờ!" Nghe đủ ớn hồn, thế nhưng người ta vẫn lũ lượt rủ nhau tới Santa Clara! Cái mới lạ!

Trong lúc làn sóng nhà lên thì làn sóng Stock (Cổ phần) cũng lên ầm ầm. Cổ phần các công ty kỹ thuật điện toán lớn, nhỏ lên, xuống mỗi ngày, nhưng lên nhiều hơn xuống. Các cổ phần (Share) được chia ra (Split) như điên. Hôm nay bạn có 1000 share, mỗi share \$50. Vài tháng sau, mỗi Share chia ra làm hai, bạn trở thành có 2000 share! Ít tháng sau nữa từ 2000 share bạn có 4000 share. Chưa hết, mỗi share từ \$50 có thể lên tới ...\$150! Ngon gấp mấy lần cơm sườn! Thử hỏi ai còn muốn ngồi còng lưng lụm bạc cắc cho mệt? Để thì giờ ngồi canh... stock chứ. Người tuổi trẻ, tài cao về Computer nhiều kinh nghiệm hay mới ra trường cũng đều đắt hàng như tôm tươi. Các công ty mới thành lập mướn người với lương tối đa. Chuyênn các cậu kỹ sư hăm mốt, hăm hai, mới ra trường được mướn với giá \$70 hay \$80 ngàn một năm cộng thêm vài chục ngàn cổ phần (share) chỉ được đem ra "exercise" mua bán sau mấy tháng hay một năm làm với hãng để giữ người ở lại với hãng là thường.

Kinh tế lên phơi phơi như điều gặp gió. Mùa đông năm 2000, thiên hạ đi mua sắm với mải lực phá kỷ lục, nhà buôn đếm tiền mệt nghỉ. Mùa Tạ ơn, mùa Giáng sinh, thiên hạ mua sắm mỗi tay, trang hoàng nhà cửa sáng rực. Nhà này cạnh tranh nhà kia, đoạt giải trang hoàng đẹp được chụp hình đăng lên báo cho dân tới ngắm nghía, trầm trồ cho vui.

Đường Minh Hoàng du nguyệt điện có xuống đây cũng phải choáng váng, cho rằng Hạng không rực rỡ bằng... Silicone valley! Ông Thống đốc nhắc nhẹ:

- Mùa này là mùa tiêu thụ nhiều nhiệt lượng, xin quý vị nhớ hà tiện điện vào những giờ cao điểm.

Bàn dân trả lời ngon lành:

- Trời ơi, Silicone valley mà. Tôi làm ra tiền thì tôi xài chứ. Cứ gửi bill tới đi, nhằm nhò gì ba cái lẻ tẻ này.

Chuyên cãi cọ nhì nhằng giữa quan và dân chỉ có thế. Cả hai phe đều ăn lễ Tạ ơn, ăn Giáng Sinh rồi ăn tết Mỹ vui vẻ. Phe ta còn ăn thêm tết... ta rầm rộ.

Đùng một cái, nhà đèn tuyên bố:

- Chúng tôi... hết điện rồi! Quý vị chính quyền không giải quyết thì chúng tôi xin... tự tử, khai phá sản, lặn đùng ra chết cho quý vị hết điện xài cho biết thân.

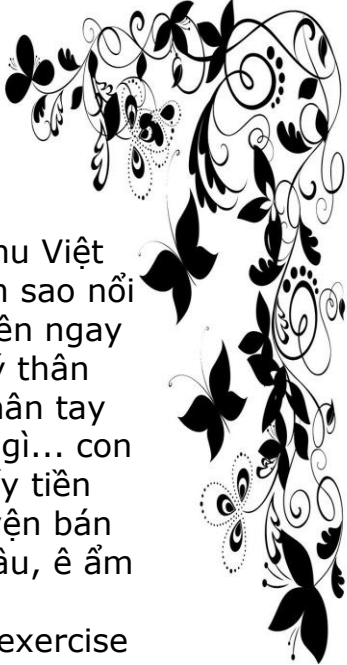
Bắt đầu từ đó, chính quyền ban hành lệnh... giới nghiêm điện. Kêu gọi tiết kiệm điện tới mức tối đa, kêu thiếu điện tới mức ...đại nguy (level 3). Điện trong nhà, ngoài cột đèn lưu thông thay phiên nhau tắt. Có khi đang chạy ngoài đường, đèn hiệu tắt ngóm, xe nào cũng chấp chà, chấp chờn nhường nhau, ầm ố như xe bị... ma làm. Nói cho đúng ra, điện cúp đối với dân Mít ta thì chẳng ăn thua gì. Ngày ở trong nước, "nhà nước" còn cúp điện 5, 6 đêm mỗi tuần là thường, ở đây mỗi tháng cúp chừng hai tiếng ban ngày, khi mình đi làm, ăn thua gì!

Đối với Mỹ thì lớn chuyện lắm bởi vì họ tính toán giờ mất điện ra số giờ lao động, số tiền thiệt hại trong những giờ phút không điện đó trên toàn tiểu bang. Tính riết thành ra chuyện bạc tỷ! Thống đốc Davis Gray kêu cứu với tổng thống Bush! Ông tổng thống thấy anh nhà giàu gõ cửa xin tiền, bèn tuyên bố thẳng băng:

- Đây là vấn đề của Cali, liên bang không giúp được. Các ông về tính toán với nhau đi.

Trong khi chờ đợi giải pháp cho vụ điện. Các cổ phần tự nhiên kéo nhau ào ào đi xuống. Xuống thê thảm, xuống tàn bạo kéo theo tất cả mọi dịch vụ đi xuống. Ông Green Span hết sức giảm lãi xuất xuống liên tiếp như chưa bao

giờ xảy ra, mong cứu nguy kinh tế toàn quốc. Dân Mít ta có máu cờ bạc. Mấy ngày xuân, thiên hạ đem bàn bầu cua, bài ba lá ra giữa khu Việt Nam đốt pháo rùm trời, cờ bạc sát phạt nhau như điên thì tránh làm sao nổi vụ Stock? Nhiều tiệm ăn có màn ảnh lớn cho chạy giá Stock liên miên ngay phía dưới màn ảnh. Tiệm hớt tóc, tiệm giặt đồ cũng có luôn làm quý thân chủ đang ăn, đang hớt tóc nhiều lúc ứa nước mắt hay bủn rủn cả chân tay khi thấy tự nhiên tiền của mình mọc cánh bay mất tiêu không khác gì... con chim hòa bình. Tìm mãi chẳng thấy tấm hơi đâu! Người ăn Stock, lấy tiền bán Stock ra mua nhà thì cũng có người bán nhà trả nợ stock. Chuyện bán nhà thì ít nhưng chuyện đồng bào ta bị stock hành méo mặt, đau đầu, ê ẩm mình mẩy đến không dám mở mắt xem Stock xuống giá đến đâu là thường. Ta theo chủ nghĩa Tam vô: đừng nghe, đừng nhìn, đừng... exercise stock mà đỡ khổ, nhìn vào thêm đau lòng!

Chuyện stock “rớt” thê thảm, chuyện điện, gas (hình như) tăng giá gấp đôi trong hoá đơn tháng trước chưa xong thì chủ nhà đèn tuyên bố:

- Tháng này chúng tôi sẽ tăng giá điện... 40%! Xin đón coi hoá đơn của quý vị vào cuối tháng.

Ông nhà... nước xía vô:

- Năm nay mưa ít, chúng ta sẽ bị thiếu nước. Mà thiếu nước đi tới thiếu thêm điện vì không đủ nước chạy thủy điện.

Ở bên Mỹ, tại thung lũng điện tử văn minh nhất thế giới mà thiếu hai thứ nhiên liệu căn bản nhất của con người: Điện và Nước! Kỳ cục!

Dân Cali xanh mặt! Nhiều người nhấp nhồm muốn ra đi!

Có nhà hí hoạ vẽ hình một ông mặc quần áo thời ...Adam, đang ngồi chồm hổm xoay xoay cành cây để bật lấy lửa trên một đồng lá khô. Bên dưới chú thích:

- Con người thời tiền sử?

Rồi tự trả lời:

- Không, đây là dân Cali trong cơn khủng hoảng về điện.

Chỉ khổ bà con Mỹ, Mễ, Tàu, Phi chứ Mỹ ...vàng ta bình chân như vại. Không có điện vài ngày mỗi tuần còn chẳng kể, nói gì có hai ba giờ? Bà con bị vụ Stock, vụ điện nước hành chưa xong lại tối tăm mặt mũi vì chuyện... đóng cửa hãng, chuyện cho nghỉ việc (lay off) bắt đầu từ thiên niên kỷ mới 2001. Chuyện này thì Mít vàng ta lãnh đủ bởi vì người mình rất thực tế, làm hãng, lập hãng, lập dịch vụ điện tử, học về điện tử, dạy về điện tử, đủ cả nên khi điện tử ...tử thì ta cũng thê thảm theo. Nhiều nhà cả hai vợ chồng, con cái đều bị thất nghiệp một lượt. Ghê quá!

Chuyện lên xuống của thung lũng hoa vàng cũng như chuyện lên xuống của Stock, của chính chị, chính em. “Hết cơn bĩ cực tới hồi thái lai”. Sau cơn khủng hoảng kinh tế, thung lũng hoa vàng không bị sập tiệm như người ta lo sợ mà lại tà tà đi lên. Chuyện ăn, chuyện xài không lo vì ở đâu thì giá cả

cũng vậy vậy. Riêng chuyện nhà cửa là quan trọng nhất vì giá nhà mắc quá lại cứ hay lên giá ...sáng. Lúc kinh tế xuống, thất nghiệp rần rần, thiên hạ chán nghề điện tử, bỏ Cali, bán nhà qua Nevada, xứ đánh bạc; qua Texas, xứ cao bồi hay qua Washington state... vì giá nhà hợp lý hơn nay lại muốn quay về. Số người về dĩ nhiên không nhiều bằng số người đã ra đi bởi vì một căn nhà bán đi mua được tới 3 hay 4 căn nhà ở nơi khác. Năm 2004, giá nhà trung bình đang tà tà cỡ... 500 - 550 ngàn một căn.

Sang năm 2005 lên cái vút chừng ...650 - 700 ngàn rồi cứ tà tà dậm chân tại chỗ dù thiên hạ chờ hơn hai năm nay coi nhà có xuống giá hay bị trả lại nhà bằng đăng còn mua lại hoặc mua thêm nhưng coi bộ nhà có xuống cũng chỉ xuống chút đỉnh làm thiên hạ chờ phát mệt mà vẫn chưa thấy có cơ hội để ...vớt nhà với giá rẻ. Chuyện thung lũng hoa vàng sẽ còn dài dòng, hết lên lại xuống, hết xuống lại lên như nước thủy triều, như đời người.

- Thung lũng Hoa vàng! Tên thơ mộng như thế, khí hậu tuyệt vời như thế mà kể chuyện nghe ghê thấy mồ, ai mà dám ở nữa?

- Ghê đâu mà ghê? Nếu ghê thì tại sao nhà vẫn xây thêm, người vẫn chật xa-lô mỗi ngày và tôi vẫn còn ngồi đây viết lách lằng nhằng? Nhưng thôi, xin nghỉ vậy, nói toàn những chuyện nhức đầu ghê gớm cùng một lúc thế này, thiên hạ sẽ rầu rĩ chết mất.

- Tưởng đọc phẩm cho vui đời một chút, bà lại nói toàn những chuyện chán đời, thôi dẹp.

- Dẹp thì dẹp, khỏi phải viết chuyện nhức đầu, càng khoẻ. Hẹn sẽ "up date" chuyện thung lũng hoa vàng năm 2007 sau này vậy.

